

A TANÁCS VÉLEMÉNYE

(2006. január 24.)

Szlovákia aktualizált konvergenciaprogramjáról (2005–2008)

(2006/C 55/05)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének, valamint a gazdaságpolitikák felügyeletének és összehangolásának megerősítéséről szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾, és különösen annak 9. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

- (1) 2006. január 24-én a Tanács megvizsgálta Szlovákiának a 2005 és 2008 közötti időszakra vonatkozó aktualizált konvergenciaprogramját.
- (2) A szlovák reál GDP növekedés 1994 és 2004 között átlagosan 4,3 % volt, amely majdnem két százalékponttal haladja meg az EU-25-ök 2,4 %-os átlagát. A 2005-ös javulás ellenére a munkaerőpiaci helyzet továbbra is az ország fő problémája. A 90-es évek végén a gyorsított vállalati átstrukturálás következményeként a munkanélküliségi ráta az 1994-es 13,7 %-ról 2004-re 18,2 %-ra nőtt, míg a teljes foglalkoztatottság ugyanebben az időszakban két százalékponttal csökkent. A makrogazdasági forgatókönyv feltételezése alapján a reál GDP növekedés a programidőszakban átlagosan évi 5,6 % lesz, és ez a forgatókönyv – a 2005-ös negatív kibocsátási részből kiindulva – a ciklus feltételeinek jelentős javulását implikálja. Ez a forgatókönyv a jelenleg rendelkezésre álló információk alapján úgy tűnik, hogy valószínűsíthető növekedési feltételezésekre épül. A program inflációra tett becslései szintén valószínűnek tűnnek.
- (3) 2004. július 5-én a Tanács úgy határozott, hogy a hiány Szlovákiában túlzott. A 104. cikk (7) bekezdése szerinti – ugyanezen a napon kelt – tanácsi ajánlásnak megfelelően ezt a túlzott hiányt 2007-ig ki kell igazítani. A Szlovákia aktualizált, a 2004 és 2007 közötti időszakra vonatkozó konvergenciaprogramjáról szóló, 2005. február 17-i véleményében a Tanács felkérte Szlovákiát, hogy „i. ragadjon meg minden lehetőséget a gyorsított hiánycsökkentésre, ideértve a vártnál jobb bevételek, valamint a kiadási oldalon elért megtakarítások használatát, különösen 2005-ben; ii. tegye a középtávú kiadási plafonokat kötelezőbb erejűvé; iii. ügyeljen arra, hogy a 2004. évi magas infláció másodlagos hatásai ne érintsék hátrányosan a programban tervezett inflációs konvergencia-pályát”.
- (4) A felülvizsgált program nagyjából követi a stabilitási és konvergenciaprogramok felépítésére vonatkozóan az új magatartási kódexben meghatározott mintát és az e programokra vonatkozó adatszolgáltatási követelményeket ⁽²⁾.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az 1055/2005/EK rendelettel (HL L 174., 2005.7.7., 1. o.) módosított rendelet. Az e szövegben említett dokumentumok megtalálhatók a következő internetes oldalon: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ A felülvizsgált program hiányosságokat mutat a kötelező adatok terén és nem tartalmazza az új magatartási kódexben előírt valamennyi opcionális adatot. A tényleges nominális árfolyamokra és a FISIM-re (a pénzügyi közvetítők közvetetten mért szolgáltatási díjára) vonatkozó kötelező adatok hiányoznak, csakúgy, mint a feladatkörök szerint megosztott államháztartási kiadásokra vonatkozó opcionális adatok 2008-ra vonatkozóan.

- (5) A program célja, hogy a hiányt 2007-ben a GDP 3 %-ában megadott referenciaérték alá csökkentsék, a 104. cikk (7) bekezdése szerinti, 2004. július 5-i tanácsi ajánlással összhangban. Az államháztartási hiány (a nyugdíjreform költségeit figyelmen kívül hagyva) az előrejelzések szerint a GDP 4,1 %-ának megfelelő 2005-ös értékről (amely magában foglalja a GDP 0,8 %-ának megfelelő adósságtörlesztéseket is) 2006-ban 2,9 %-ra csökken, majd 2007-ben hirtelen a GDP 1,6 %-ára süllyed, 2008-ban pedig eléri a GDP 1,3 %-át. Az elsődleges egyenleg alakulása hasonló, a GDP -2,3 %-ának (a GDP -1,5 %-a, ha figyelmen kívül hagyjuk a GDP 0,8 %-ának megfelelő adósságtörlesztéseket) megfelelő 2005-ös értékről várhatóan 0,7 %-ra nő 2008-ban. A költségvetési kiigazítás elsősorban a kiadási oldalra koncentrál. Az államháztartási kiadások GDP-hez viszonyított aránya 2005 és 2008 között várhatóan 3,4 százalékponttal csökken (2,6 százalékponttal, ha figyelmen kívül hagyjuk a GDP 0,8 %-ának megfelelő 2005. évi adósságtörlesztéseket). Az államháztartási bevételek a becslések szerint 2007-ig nagyjából változatlan szinten maradnak, majd 2008-ban a GDP 0,7 %-ának megfelelő mértékben csökkennek. A második tökefedezeti pillért képező nyugdíjrendszer államháztartási szektorból való kivételének (amelyet a 2007. tavaszi adatbejelentésig kell elvégezni) költségvetési hatása a becslések szerint a következőképpen alakul: 2005-ben a GDP 0,8 %-a, 2006-ban 1,3 %-a, 2007-ben 1,4 %-a és 2008-ban 1,4 %-a. A tervezett költségvetési kiigazítás az időszak végére ütemezett, elsősorban 2007-re összpontosul.
- (6) A közösen megállapított módszertan használatával számított strukturális egyenleg (tehát a ciklikus hatásoktól megtisztított költségvetési egyenleg az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések figyelmen kívül hagyása után) várhatóan évente átlagosan a GDP 0,4 %-ának megfelelő mértékben javul, a GDP -2,8 %-áról a GDP -1,5 %-ára. A program a költségvetési egyenlegre vonatkozó középtávú célkitűzést a GDP 0,9 %-ának megfelelő strukturális hiányként állapítja meg, amelyet 2010-re (a programidőszakon kívül) kívánnak megvalósítani. Mivel a program középtávú célkitűzése meghaladja a minimálisan szükséges értéket (a becslések szerint a GDP kb. 2¼ %-ának megfelelő hiány), annak megvalósítása biztosítja a szükséges biztonsági sávot a túlzott hiány felmerülésével szemben. A program középtávú célkitűzése megfelelő szintű, mert az a Stabilitási és Növekedési Paktumban és a magatartási kódexben az euro-övezet és az ERM II-ben résztvevő tagállamok vonatkozásában javasolt értéktartományon belülre esik és hosszú távon megfelelően tükrözi az adóssághányadot és az átlagos potenciális kibocsátás-növekedést.
- (7) A program költségvetési előrejelzéseinek kockázatai nagyjából kiegyensúlyozottnak tűnnek. Az aktualizált program kevés információt tartalmaz a 2007-re tervezett hiány elérésére elfogadni tervezett konkrét intézkedéseket illetően, de hangsúlyozza, hogy a kormány által jóváhagyott középtávú költségvetési keret kizárólag a jelenleg hatályos jogszabályokon illetve a kormány által jóváhagyott jogszabály-módosításokon alapul. A jelenlegi kormány eddig túlteljesítette a megelőző programokban meghatározott költségvetési célkitűzéseket: a hiány 2004-ben alacsonyabb volt a vártnál, ehhez hasonlóan 2005-re is a tervezettnél jobb eredményt várnak (ha figyelmen kívül hagyjuk a GDP 0,8 %-ának megfelelő 2005. évi adósságtörlesztéseket). A vártnál alacsonyabb 2005-ös kamatkiadások által felszabadított pénzügyi erőforrások egy részét azonban egyéb előirányzatlan állami kiadások fedezésére használták fel, ami rávilágít annak szükségességére, hogy a kiadási tételeknél kötelezőbb erejű plafonokra van szükség.
- (8) E kockázatértékelés tekintetében a program költségvetési irányvonala összhangban van a túlzott hiány 2007-re történő kiigazításával, ami megfelel a Tanács által ajánlottaknak. A program költségvetési irányvonala azonban lehet, hogy nem elégséges annak biztosításához, hogy 2010-ben elérjék a program középtávú célkitűzését, mint ahogy azt a program tervezi. 2008-ban (a túlzott hiány kiigazítását követő év) a program középtávú célkitűzése irányában történő kiigazításnak a program által implikált üteme nem felel meg a Stabilitási és Növekedési Paktumnak, amely előírja, hogy az euro-övezetben és az ERM II-ben résztvevő tagállamokban a strukturális egyenleget évente a GDP 0,5 %-ával kell javítani, és a gazdaságilag kedvező időszakokban ennél magasabb, a gazdaságilag kedvezőtlen időszakokban pedig ennél alacsonyabb kiigazítást kell alkalmazni. A strukturális egyenleg 2008-ban a GDP-nek csak kb. ¼ %-ával javul, noha a ciklus feltételei gazdaságilag kedvező időszakra engednek következtetni ⁽¹⁾.
- (9) Az adóssághányad 2005-ben a becslések szerint 33,7 %-ot ért el, amely jóval a Szerződésben meghatározott 60 %-os referenciaérték alatt van, és 10,5 százalékponttal marad el a program előző aktualizált változatában tervezett értéktől. E lefelé történő módosítás oka elsősorban az állományalkalmazkodás. A program előrejelzése szerint az adóssághányad 2,5 százalékponttal nő a programidőszak során.

⁽¹⁾ A hosszú távú fenntarthatósággal kapcsolatos részletek a program Bizottság szolgálatai által végzett technikai értékelésben találhatóak, amelyek a következő internetes oldalon kerülnek majd közzétételre:
http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

- (10) Az államháztartás fenntarthatóságának tekintetében Szlovákia alacsony kockázattal szembesül a népességelöregedés becsült költségvetési költségei folytán, a programidőszakon túlnyúló fenntartott pénzügyi konszolidáció és az elfogadott reformok teljes körű végrehajtása, valamint egyéb strukturális jellegű reformok (többek között a munkanélküliség csökkentése) függvényében. Az adósság szintje jelentősen a 60 %-os referenciaérték alatt van, és ott is marad, amennyiben a következő két évtizedben nem változnak a politikák. A jelenleg magas strukturális hiány fennmaradása azonban meg fogja akadályozni az adósság/GDP arány csökkenését, ami növeli a hosszú távú fenntarthatóság kockázatát. A hosszú távú fenntarthatóság kockázatainak csökkentéséhez az szükséges, hogy közép-távon szigorúan végrehajtsák az államháztartás tervezett konszolidációját.
- (11) Az államháztartás terén tervezett intézkedések nagyjából összhangban vannak a 2005 és 2008 közötti időszakra vonatkozó integrált iránymutatásokban szereplő átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásokkal. Szlovákia úton van a túlzott hiány Tanács által előírt határidőig történő kiigazítása felé.
- (12) Szlovákia 2005. október 14-én a növekedést és foglalkoztatást szolgáló megújult lisszaboni stratégiával összefüggésben benyújtott nemzeti reformprogramja a következő – az államháztartást jelentősen érintő – kihívásokat azonosítja: i. információs társadalom; ii. K+F és innovációk; és iii. oktatás és foglalkoztatás. A konvergenciaprogram költségvetési előrejelzései teljes mértékben figyelembe veszik a nemzeti reformprogramban körvonalazott fellépések költségvetési hatásait. A konvergenciaprogram ismerteti az adó- és nyugdíjrendszer már elfogadott reformjait. A 2006-os költségvetés és a 2006 és 2008 közötti időszakra vonatkozó költségvetési keret a nemzeti reformprogram prioritásainak megfelelően az oktatási és a kutatás-fejlesztési kiadások jelentős növelését tervezi.

A fenti értékelésre figyelemmel a Tanács megállapítja, hogy a program követi a hiány kiigazítására a tanácsi ajánlások által a 104. cikk (7) bekezdése szerint meghatározott utat. Ezen ajánlásokra figyelemmel a Tanács azon a véleményen van, hogy Szlovákiának:

- i. az erőteljes növekedési eredmények és kilátások összefüggésében fokoznia kell a strukturális költségvetési kiigazítási erőfeszítéseket, a középtávú célkitűzés elérésének felgyorsítása érdekében; és
- ii. meg kell erősítenie a központi kormányzatra vonatkozó középtávú kiadási plafonok kötelező jellegét.

A kulcsfontosságú makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása ⁽¹⁾

		2004	2005	2006	2007	2008
Reál GDP (%-os változás)	KP 2005. dec.	5,5	5,1	5,4	6,1	5,6
	COM 2005. nov.	5,5	5,1	5,5	6,3	nincs adat
	KP 2004. nov.	5,0	4,5	5,1	5,4	nincs adat
HICP-infláció (%)	KP 2005. dec.	7,5	2,9	3,6	2,0	2,0
	COM 2005. nov.	7,5	2,9	3,6	2,1	nincs adat
	KP 2004. nov.	7,8	3,3	2,8	2,5	nincs adat
Kibocsátási rés (a potenciális GDP %-ában)	KP 2005. dec. ⁽²⁾	- 1,9	- 1,6	- 1,1	0,1	0,8
	COM 2005. nov. ⁽⁶⁾	- 1,5	- 1,3	- 0,9	0,2	nincs adat
	KP 2004. nov. ⁽²⁾	0,4	0,2	0,4	0,9	nincs adat

		2004	2005	2006	2007	2008
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2005. dec. ⁽²⁾	- 3,2	- 4,1	- 2,9	- 1,6	- 1,3
	COM 2005. nov.	- 3,1	- 4,1	- 3,0	- 2,5	nincs adat
	KP 2004. nov.	- 3,8	- 3,4	- 2,9	- 1,9	nincs adat
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2005. dec. ⁽²⁾	- 1,0	- 2,3	- 1,0	0,4	0,7
	COM 2005. nov.	- 0,9	- 1,9	- 0,8	- 0,2	nincs adat
	KP 2004. nov.	- 1,5	- 1,0	- 0,6	0,4	nincs adat
Ciklikus hatásoktól megtisztított egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2005. dec. ⁽²⁾	- 2,6	- 3,6	- 2,6	- 1,6	- 1,5
	COM 2005. nov.	- 2,7	- 3,8	- 2,7	- 2,5	nincs adat
	KP 2004. nov. ⁽²⁾	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat
Strukturális egyenleg ⁽³⁾ (a GDP %-ában)	KP 2005. dec. ⁽⁴⁾	- 2,6	- 2,8	- 2,6	- 1,7	- 1,5
	COM 2005. nov. ⁽⁵⁾	- 2,7	- 3,0	- 2,7	- 2,5	nincs adat
	KP 2004. nov.	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat	nincs adat
Bruttó államadósság ⁽⁷⁾ (a GDP %-ában)	KP 2005. dec.	42,6	33,7	35,5	35,2	36,2
	COM 2005. nov.	42,6	36,7	38,2	38,5	nincs adat
	KP 2004. nov.	43,0	44,2	45,3	45,5	nincs adat

Megjegyzések:

- ⁽¹⁾ A költségvetési előrejelzések nem veszik figyelembe a második tőkefedezeti pillért képező nyugdíjrendszerek besorolásáról szóló, 2004. március 2-i Eurostat határozat (amelyet a 2007. tavaszi adatbejelentésig kell elvégezni) hatását. E hatás figyelembe vételével az államháztartási egyenleg az aktualizált program szerint a következőképpen alakulna: 2004-ben a GDP -3,2 %-a, 2005-ben -4,9 %-a, 2006-ban -4,2 %-a, 2007-ben -3,0 %-a és 2008-ban -2,7 %-a.
- ⁽²⁾ A Bizottság szolgálatainak számításai a program információi alapján.
- ⁽³⁾ Ciklikus hatásoktól megtisztított egyenleg (ugyanúgy, mint a megelőző sorokban) az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések figyelmen kívül hagyása után.
- ⁽⁴⁾ A program egyszeri és egyéb átmeneti intézkedései (2005-ben a GDP 0,8 %-a: hiánynövelő hatás, 2007-ben 0,1 %-a: hiánycsökkentő hatás).
- ⁽⁵⁾ Egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések a Bizottság szolgálatainak 2005. őszi előrejelzéseiben (2005-ben a GDP 0,8 %-a: hiánynövelő hatás).
- ⁽⁶⁾ A 2004 és 2007 közötti időszak lehetséges becsült növekedési értékei alapján (sorrendben 4,9 %, 4,8 %, 5,1 % és 5,1 %).
- ⁽⁷⁾ A hiány-előrejelzésekkel szemben a program adósság-előrejelzéseit a második tőkefedezeti pillért képező nyugdíjrendszerek besorolásáról szóló, 2004. március 2-i Eurostat határozat figyelembe vételével készítették.

Forrás:

Konvergenciaprogram (KP); a Bizottság szolgálatainak 2005. őszi gazdasági előrejelzései (COM); a Bizottság szolgálatainak számításai